Uitwerking per opgave

Verbonden regio	Ambitie van deze opgave is om snel, comfortabel, veilig, schoon en betrouwbaar te kunnen reizen. We bieden duurzame oplossingen voor een robuust wegennet, betrouwbaar spoor, (H)OV voor iedereen en een aantrekkelijk fietsnetwerk. Hiervoor wordt een bijdrage van € 1,30 gevraagd per inwoner. Voor Nijmegen betekent dit een bijdrage van € 230.689. Deze middelen zijn meerjarig vastgelegd in de stadsbegroting. Voor een verdere toelichting zie de reactie op de concept begroting van de Groene Metropoolregio.	
Speerpunt 1: Gebiedsgerichte corridoraanpak	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** In de regionale agenda Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid uit 2019 zat geen gebiedsgerichte corridoraanpak. Toen waren de sporen: weg, spoor, HOV, fiets, slim en schoon onderweg en verkeersveiligheid. Er is een omslag gemaakt van denken per vervoerswijze naar wat de beste mix aan vervoerswijzen is per corridor. Dit sluit beter aan bij het provinciale beleid. De sporen weg, spoor en HOV zijn als het ware samengevoegd in het speerpunt Gebiedsgerichte corridoraanpak. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Ja **Waar ligt onze prioriteit?** Onze prioriteit ligt bij de gebiedsgerichte corridoraanpak van de Zuid- en Westflank Nijmegen, de A325 en de A50. Tevens zetten wij vanuit Nijmegen volop in op de ontwikkeling van multimodaal verkeersmodel en de implementatie van hoogwaardig openbaar vervoer. **Wat zouden we graag anders zien**? Het is onduidelijk waar ambities op gebied van vervoer over water onder vallen. We zien graag dat de regio nader gaat bepalen of en zo ja welke acties we op dit vlak gezamenlijk oppakken. In mindere mate geldt dit ook voor logistiek. Onder verbonden regio is staat dat dit geen speerpunt is, maar wel in 2021 wordt verkend hoe de economische kansen van de logistiek versterkt kunnen worden.	
Speerpunt 2: Regionaal (snel)fietspadennetwerk	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** Fietsgebruik stimuleren is niet nieuw. Wel is doel van 35% fietsgebruik in en naar de stad nieuw. De 35% fietsaandeel die hier genoemd wordt, is waarschijnlijk ontleend uit de provinciale ambitie om het aandeel fiets binnen de gehele provinciale mobiliteit te laten toenemen. In Nijmegen zitten w al ruim boven dat aandeel. Op regionaal niveau zouden we eigenlijk een hogere ambitie dan 35% moeten hebben, om in voldoende mate bij te dragen aan de provinciale ambitie.	

	Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities? Ja **Waar ligt onze prioriteit?** Onze prioriteit ligt bij de nieuwe snelle fietsroute tussen Arnhem en Nijmegen via Elst (Westflankroute) en projecten aandragen voor de meerjaren regionale agenda fiets (MRF) en nationaal toekomst beeld fiets (NTF). Daarbij willen we vooral inzetten op het verbeteren van feeders; de fietsroutes naar de snelle fietsroutes en hubs en knooppunten. **Wat zouden we graag anders?** Dit is niet van toepassing.	
Speerpunt 3: Hubs en knooppunten	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** In de Regionale Agenda Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid uit 2019 waren hubs en knooppunten niet expliciet als spoor opgenomen. Het belang van goede overstappunten wordt steeds breder gedragen en is ook nadrukkelijk onderdeel van de Gelderse Mobiliteitsvisie. Hieronder vallen zowel station, P&R locaties als wijk hubs met bijvoorbeeld deel (e-) auto's en fietsen. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Ja **Waar ligt onze prioriteit?** Onze prioriteit ligt het majeure project van stationsgebied Nijmegen. Tevens vinden we de implementatie en meerjarige investeringsagenda voor hubs belangrijk. **Wat zouden we graag anders?** Elektrisch laden/overslaan/overstappen van bussen, touringcars, bouwtransport en ZES-logistiek hebben grote invloed op elkaar. In de toekomst zullen we voor succesvolle hubs ook voorzieningen op de corridors nodig hebben. Dat kunnen laadstations zijn, maar bijvoorbeeld ook bovenleiding of wellicht overslagmogelijkheid t.b.v. stadsdistributie of personen (transferia). Afstemming van doelen en voorzieningen langs de A325 en de hub is van belang.	
Speerpunt 4: Gedragsaanpak en duurzame mobiliteit	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** Het programma Slim & Schoon Onderweg valt onder dit speerpunt. Dit programma loopt al sinds 2019. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Ja **Waar ligt onze prioriteit?** Onze prioriteit ligt bij het inzetten van gedragsbeïnvloeding zodat reizigers gestimuleerd worden om minder te reizen, op een ander tijdstip, met een ander vervoersmiddel of via een andere route.	

	Wat zouden we graag anders zien? Ruimte voor voetgangers vinden wij vanuit Nijmegen belangrijk, maar de regio heeft aangegeven dat dit bij de individuele gemeenten ligt.	
Speerpunt 5: Verkeersveiligheid	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** Aandacht voor verkeersveiligheid is van alle tijden. Ook is landelijk is hier nu veel aandacht voor vanuit het strategisch plan verkeerveiligheid. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Ja **Waar ligt onze prioriteit?** Onze prioriteit ligt bij de uitvoering van de aandachtspunten uit de risico analyse die Haskoning in 2020 voor ons heeft opgesteld. In lijn met het strategisch plan verkeersveiligheid betreft het daarbij twee sporen: 1. een gerichte doelgroep benadering voor verkeerseducatie, welke aansluit bij de regionale samenwerking met het ROV Oost-Nederland. 2. het verkeersveilig inrichten van onze 30 en 50 km/uur wegen **Wat zouden we graag anders zien?** Een regionale investeringsagenda verkeersveiligheid heeft bovenal nut als er gelden te verdelen zijn voor verkeersveiligheid. Echter heeft de provincie zich hier nog niet in positieve zin over uitgelaten	

Advies over de gehele opgave:
Het advies is om in te tekenen op deze opgave. Regionale samenwerking op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid is niet nieuw en heeft een duidelijke meerwaarde. De speerpunten sluiten aan op de Nijmeegse ambities en prioriteiten. De benodigde middelen zijn al meerjarig vastgelegd in onze begroting. Aanvullend roepen wij de Groene Metropoolregio op om bij de provincie te benadrukken dat zij een belangrijke partner zijn op het gebied van verkeersveiligheid. Daarnaast zouden we graag zien dat de gezamenlijke ambities op het gebied van scheepvaart, haven en logistiek worden verduidelijkt en uitgewerkt in acties. Het verzoek aan de Groene Metropoolregio is om de Regionale Agenda op dit punt aan te vullen.

Productieve regio	De ambitie van deze opgave is om economische groei te faciliteren en een forse banengroei te realiseren met een MKB dat over vijf jaar de crisis te boven is, waarbij het innovatief vermogen, de positie en productiviteit van ons bedrijfsleven is versterkt. Aanvullend is de ambitie om externe gelden Binnen te halen en te investeren in onze economie. Het beter profileren en benutten van de economische potenties staat bovenaan. Om dat te bereiken wordt de versterking van de innovatiekracht in de clusters Health, Hightech & Energy met de cross-over met Food en de logistiek als onlosmakelijke voorwaarden gezien. Hiervoor wordt een bijdrage gevraagd van €0,73 per inwoner. Voor Nijmegen betekent dit een bijdrage van € 129.541. Een deel van deze middelen (€ 0,22 per inwoner voor het RPW) is meerjarig vastgelegd in onze begroting. Voor een verdere toelichting zie de reactie op de concept begroting van de Groene Metropoolregio.	
Speerpunt 1: Ondernemerschap in het MKB	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** Het continueren van de MKB-deal Sm@rt Together voor digitalisering is bestaand. Nieuw zijn het programma toekomstgericht ondernemen, de MKB-award Arnhem Nijmegen en het inzichtelijk maken van het financieel landschap voor het MKB. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Deze projecten sluiten aan bij de ambities in onze eigen economische visie. **Waar ligt onze prioriteit?** Prioriteit ligt bij het programma toekomstgericht ondernemen en het vervolg op en initiëren van vergelijkbare programma's als de MKB-deal Sm@rt Together**.** **Wat zouden we graag anders zien?** Niet van toepassing	
Speerpunt 2: Human Capital; onderwijs en arbeidsmarkt	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** Nieuw is dat op het schaalniveau van de regio Arnhem Nijmegen met de beide arbeidsmarktregio's, TEB en de GMR gezamenlijk een Human Capital Agenda en Human Capital Akkoord wordt uitgewerkt. De samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid staat centraal om de omslag te maken naar een meer vraaggerichte benadering: waarbij het onderwijs kan aansluiten bij de vraag van de ondernemers. Hierbij is de skills benadering belangrijk. De insteek is om hierbij gebruik te maken van lopende succesvolle projecten en initiatieven en deze op de schaal van de Groene Metropoolregio uit te rollen. De vraag vanuit het bedrijfsleven staat hierbij centraal. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Dit speerpunt sluit aan bij de ambities uit onze economische visie en het regionaal arbeidsmarktbeleidsplan 'Werk voorop!'. De ambities en acties binnen dit speerpunt sluiten bovendien aan bij de bestaande initiatieven	

	vanuit onderwijs en arbeidsmarkt en voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. **Waar ligt onze prioriteit?** Prioriteit ligt bij de het inventariseren van de vraagbehoefte in het MKB en de vertaling en koppeling naar projecten. De realisatie van concrete projecten als de Skills hub en House of IT zijn voorbeelden hiervan. **Wat zouden we graag anders zien?** Niet van toepassing.	
Speerpunt 3: Doorontwikkeling van (inter)nationale clusters	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** Het investeren in onze sterken clusters is niet nieuw. We werken al jaren samen met overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen op het gebied van Health, High Tech & Energy. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Het is niet helemaal duidelijk of er bij dit speerpunt nog aandacht besteedt wordt aan eerder regionaal ingezette programmaonderdelen, zoals het CITC, OnePlanet etc.. **Waar ligt onze prioriteit?** Onze prioriteit ligt bij het versterken van de clusterontwikkeling Health & High Tech. Hiervoor zijn gezamenlijk investeringen vereist. Daarnaast is het van belang dat Nijmegen een goede aansluiting krijgt bij ConnectR in Arnhem, zodat bijvoorbeeld ook op het Engie-terrein innovatieve ontwikkelingen op het gebied van Energy worden gestimuleerd. **Wat zouden we graag anders zien?** We zouden graag zien dat helder wordt gemaakt op welk niveau er geïnvesteerd wordt in de versterking van de clusters en wat de rol van The Economic Board (TEB) hierbij is.	
Speerpunt 4: Versterking van duurzame logistiek	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** De verkenning naar een truckparking in de regio is niet nieuw. Probleem is het vinden van een plek met een sluitende businesscase. Het kennisdelen over kansen voor verduurzaming van logistiek is nieuw. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** De ambities sluiten aan bij onze economische visie en ambities op het gebied van verduurzaming, die onderdeel zijn van onder andere de Omgevingsvisie, de mobiliteitsvisie en de uitvoeringsagenda luchtkwaliteit. **Waar ligt onze prioriteit?** Prioriteit heeft de financiële lobby voor een sluitende businesscase voor truckparking in de regio. In combinatie met een clean energy hub.	

	Wat zouden we graag anders zien? De inventarisatie en uitrol van initiatieven voor duurzame logistiek ten behoeve van 1 of 2 Interreg-aanvragen is zo weinig concreet gemaakt dat niet duidelijk is wat hiermee wordt beoogd. We missen in de uitwerking van dit speerpunt verder de economische ambities voor de sector logistiek en de economische potenties van de havens en watergebonden bedrijventerreinen. Ook het verbeteren van de bereikbaarheid, het aanjagen van innovatie (energie hub BCTN/ENGIE), het verschonen van de scheepvaart en het realiseren van verduurzaming vinden wij belangrijke opgaven binnen dit speerpunt.	
Speerpunt 5: Toekomstbestendige Werklocaties	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** Nieuw is dat ingezet op het kwalitatief verbeteren van het Regionaal Programma Werklocaties. Er wordt een directe link gelegd tussen de groei en ruimtebehoefte van de kansrijke clusters (Health, High Tech, Energy), de economische kracht van de sub regio's en de andere opgaven (zoals de ruimtevraag voor energietransitie vanuit de circulaire regio). De doorkijk naar de ruimtebehoefte voor 2040 in aansluiting op de verstedelijkingsstrategie is ook aanvullend. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Het speerpunt sluit aan bij de bestaande uitvoering van het RPW 2021-2024 **Waar ligt onze prioriteit?** Prioriteit ligt bij de kwaliteitsslag van het RPW en de doorkijk naar 2040. Er is een belangrijke cross-over met de opgave Circulaire Economie, waar de verduurzaming van bedrijventerreinen onder valt en naar de opgave Groene Groeiregio (verstedelijkingsstrategie, woondeals en verdeling van de schaarse ruimte). **Wat zouden we graag anders zien?** Niet van toepassing	

Advies over de gehele opgave:

Het advies is om in te tekenen op deze opgave. De speerpunten sluiten aan bij bestaand beleid en onze prioriteiten. Wel zouden we graag zien dat binnen het speerpunt doorontwikkeling van de (inter-)nationale clusters scherper wordt afgebakend welke inzet in tijd, capaciteit en middelen beoogd is. Ook is het van belang dat de rollen en verantwoordelijkheden van provincie, TEB, GMR en individuele gemeenten wordt verduidelijkt. We missen in de uitwerking van het speerpunt duurzame logistiek de economische ambities voor de sector logistiek en de economische potenties van de havens en watergebonden bedrijventerreinen. Ook het verbeteren van de bereikbaarheid, het aanjagen van innovatie (energie hub BCTN/ENGIE), het verschonen van de scheepvaart en het realiseren van verduurzaming vinden wij belangrijke opgaven binnen dit speerpunt. Het verzoek aan de Groene Metropoolregio is om de Regionale Agenda op deze punten aan te vullen.
Het intekenen op deze opgave is onder voorbehoud dat de gemeenteraad in het najaar instemt met de stadsbegroting 2022 en verder, waarin de aanvullende middelen voor deze opgave zijn verwerkt.

Circulaire regio	De ambitie van deze opgave is om als circulaire topregio op de kaart te staan bij Rijk en EU en zodoende middelen van buiten naar de regio halen. We willen de structuur versterken met bedrijven en kennisinstellingen via The Economic Board en Circulaire Raad en in samenwerking met de provincie Gelderland. Dit draagt bij aan zowel duurzaamheidsdoelstellingen (stikstof/natuur, CO2, klimaat, grondstoffen) als economische structuurversterking (toekomstbestendigheid en arbeidsmarktvraagstukken). Hiervoor wordt een bijdrage gevraagd van € 0,81 per inwoner. Voor Nijmegen betekent een bijdrage van € 143.737. Deze middelen zijn nog niet meerjarig vastgelegd in de begroting. Voor een verdere toelichting zie de reactie op de begroting van de Groene Metropoolregio	
Speerpunt 1: Circulaire bouw en infrastructuur	**Wat is bestaand, wat is nieuw?** De acties sluiten aan bij de circulaire doelstellingen uit de Woondeal en het door Nijmegen ondertekende Manifest en Green Deal Duurzame GWW . In 2020 hebben 15 gemeenten ingestemd met een meerjarig Uitvoeringsprogramma Circulaire Grond, Weg- en Waterbouw. Nieuw is dat dit nu in de regio structureler wordt georganiseerd en uitgevoerd **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Ja. **Waar ligt onze prioriteit?** Prioriteit heeft het opstellen van een circulaire impactladder en gelijktijdig circulair bouwen verder brengen op projectniveau. In de GWW-sector heeft het circulair opdrachtgeverschap prioriteit, en daarmee de kennisdeling en uniforme wijze van aanbesteden door 15 gemeenten en provincie. Dat maakt het voor marktpartijen makkelijker te investeren in nieuwere installaties. **Wat zouden we graag anders zien?** Regelgeving rondom circulair bouwen is nog niet optimaal en in ontwikkeling. Desondanks dienen we hier in projecten mee aan de slag te gaan.	
Speerpunt 2: Circulaire economie; Grondstoffen en ketens	**Wat is bestaand, wat is nieuw?** Grotendeels geeft dit speerpunt invulling aan bestaand beleid uit onder andere de Omgevingsvisie, de economische visie, het inkoopbeleid en de verkenning naar grondstoffenstromen die in 2017 is uitgevoerd door Metabolic. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Ja **Wat heeft prioriteit?** De belangrijkste acties binnen dit speerpunt zijn de volgende: - fysieke ruimte voor circulaire hotspots, waaronder de ontwikkeling van het ENGIE-terrein als grondstoffen-hub voor TPN-West.	

	- Circulair inkopen door als gemeenten gezamenlijk voor zover mogelijk een vuist te maken met circulaire inkoopvoorwaarden als verplichting - Stimulering werkervaringsplekken, onder andere via het Circulair Opleidingscentrum Hubertus - Kansen benutten voor regionale grondstoffenbank en hubs Andere acties, die ook van belang zijn maar nu minder prioriteit hebben zijn: de verkenning naar regionale grondstofstromen, het opzetten van een breed onderzoeksprogramma op het gebied van circulaire economie en programma's voor gedragsbeïnvloeding. **Wat zouden we graag anders zien?** Sommige zaken lopen al in triple helix verband. In plaats van grondstofanalyses kan er beter een werkgelegenheidsanalyse plaatsvinden.	
Speerpunt 3: Water en klimaatadaptatie	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** De genoemde projecten zijn herkenbaar. Het zijn lopende trajecten die onder de vlag van de Groene Metropoolregio een impuls kunnen krijgen. Vooral het klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen is een project dat landelijk volop in ontwikkeling is, maar wat voor onze regio nog niet uitgewerkt is. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Ja, het sluit aan op het Nijmeegs beleid. Nijmegen is lokaal ook bezig met het verder uitwerken van de ambities en beleid op het gebied van water en klimaatadaptatie en is actief in de RAS Rijk van Maas en Waal, en betrokken bij Living Lab Delta oost, casus Stationsomgeving Nijmegen (samen met Arnhem kennis opbouwen met o.a. WUR en HVHL). **Waar ligt onze prioriteit?** Prioriteit ligt bij klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen. Hierop is nog veel te ontwikkelen. Andere projecten zie ik voor de GMR meer op het gebied van kennis uitwisseling en het delen van goede voorbeelden bij klimaat-knelpunten die spelen op meerdere plekken. Bijvoorbeeld hittestress en wateroverlast/verdroging op de stuwwal. **Wat zouden we graag anders?** Er kan mogelijk nog concreter uitgewerkt worden wat de Metropoolregio gaat bijdragen aan deze projecten die grotendeels bestaande projecten zijn	
Speerpunt 4: Transitie naar duurzame energie	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** De regionale agenda bouwt voort op de RES 1.0, monitoring, bestaand beleid uit de Routekaart Energietransitie en bestaande functies zoals de Energieloketten. Het investeren in de landschappelijke inpassing zonneparken is nieuw beleid. De inpassing van grootschalige energie-opwek en de koppeling met andere	

	ambities wordt steeds belangrijker. Dit kan ook als onderdeel van de RES worden opgepakt. Regionaal is ook de kennisdeling over aardgasvrije wijken nieuw. Nijmegen loopt voorop in de transitie. Voor Nijmegen is het waarschijnlijk vooral brengen en weinig halen. Ook het regionaal investeringsprogramma voor energieopslag is nieuw. Energieopslag wordt steeds belangrijker om vraag en aanbod van duurzame energie op elkaar te laten aansluiten. De Grift is een locatie die zich hier mogelijk voor leent. We hebben in de regio een koppositie op waterstof, die we hierbij kunnen benutten en versterken. De gezamenlijke inzet op werkplekken voor technisch geschoolden is tenslotte ook nieuw. Er is nu al een tekort aan personeel om de energietransitie uit te voeren, zowel in de bouw als in de installatiebranche. De verwachting is dat de vraag naar vakmensen steeds verder toeneemt. Belangrijk onderwerp, moeilijk om resultaten op te boeken. Dit is wel een randvoorwaarde om de energietransitie te kunnen uitvoeren **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Ja, het sluit aan bij onze eigen ambities op het gebied van energietransitie en het verduurzamen van bedrijven (energiebesparing en zon op dak). We zien kansen voor een regionaal expertisecentrum (REC) dat bedrijven kan helpen om te verduurzamen (een regionaal energieloket voor bedrijven). Samen met de regio is dit haalbaarder dan wanneer Nijmegen het alleen zou doen. Als we de energieloketten voor woningen met de hele regio oppakken, kan het wellicht nog efficiënter. Winst zit hierbij vooral in kostenbesparing door gezamenlijk op te trekken. **Is er prioriteit aan te brengen?** Onze prioriteit in regioverband ligt bij de RES (grootschalige opwek van elektriciteit en bovenlokale verdeling van warmte) en bij verduurzamen van bedrijventerreinen. Energieopslag en voldoende vakmensen zijn randvoorwaarden om de energietransitie te kunnen maken. Programma's op gebied van gedragsbeïnvloeding zijn tot nu toe niet van de grond gekomen op regionaal niveau en zijn voor Nijmegen geen speerpunt. **Zijn er kanttekeningen***?* De RES 2.0 valt niet binnen de gevraagde regionale bijdrage. Hiervoor moeten gelden vanuit het Rijk beschikbaar komen. Is het uitgangspunt dat alle gemeenten sowieso deelnemen aan de RES, ook als ze niet intekenen op de opgave circulaire regio? De energietransitie vraagt veel (schaarse) ruimte. Nijmegen heeft weinig grondgebied en is daardoor afhankelijk van buurgemeenten. De georganiseerde weerstand tegen grootschalige opwek op land neemt toe (NIMBY). Voor de uitvoering zijn we voor een groot deel afhankelijk van bewoners en bedrijven (bijv energiebesparing, aardgasvrij en zon op dak).	

Advies over de gehele opgave:

Het advies is om in te tekenen op deze opgave. De speerpunten sluiten aan bij bestaand beleid en onze prioriteiten. Wel is op onderdelen een nadere prioritering en concretisering op zijn plaats. Voor de ontwikkeling en uitvoering van RES 2.0 geldt dat deze niet binnen de gevraagde regionale bijdrage valt. Hiervoor moeten gelden vanuit het Rijk beschikbaar komen. We gaan er overigens van uit dat alle gemeenten deelnemen aan de RES, ook als ze niet intekenen op de opgave circulaire regio. De uitvoering van de RES vraagt tenslotte veel (schaarse) ruimte. We zien dat de weerstand tegen grootschalige opwek op land toeneemt. Nijmegen heeft weinig grondgebied en is daardoor afhankelijk van buurgemeenten.

Het intekenen op deze opgave is onder voorbehoud dat de gemeenteraad in het najaar instemt met de stadsbegroting 2022 en verder, waarin de aanvullende middelen voor deze opgave zijn verwerkt.

Ontspannen regio	De ambitie van deze opgave is om in lijn met de visie van de Groene Metropoolregio, groei in balans te brengen met onze leefkwaliteit, een gezonde leefomgeving en aantrekkelijkheid van cultuur, recreatie, natuur en landschap. De speerpunten binnen deze opgave zijn allemaal gericht op het creëren en versterken van een levendige en leefbare regio. Hiervoor wordt een bijdrage gevraagd van € 0,57 per inwoner. Voor Nijmegen betekent een bijdrage van € 101.148. Deze middelen zijn nog niet meerjarig vastgelegd in de begroting. Voor een verdere toelichting zie de reactie op de begroting van de Groene Metropoolregio.	
Speerpunt 1: Duurzaam toerisme	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** We werken al langere tijd samen in de regio als het gaat om promoten en vermarkten van het toeristisch product, zowel op niveau van Arnhem – Nijmegen als in het Rijk van Nijmegen. Er is een kopgroep ingesteld om prioriteiten te bepalen. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Als het gaat om het vermarkten van het toeristisch product kan onderscheid worden gemaakt tussen de drie lagen: stad – Rijk van Nijmegen – Arnhem-Nijmegen. Voor Nijmegen als stad ligt de nadruk op de slogan “old city, young vibe”. Deze slogan proberen we via citymarketing zoveel mogelijk te promoten. Tegelijkertijd is samenwerking met de regio belangrijk. Een sterke kant van het toeristisch product van Nijmegen is de bruisende (binnen-)stad én haar groene omgeving. Als de toeristische bezoekers langer blijven in stad en regio weten we dat een bezoek wordt gebracht aan de binnenstad en ook de omgeving. **Waar ligt onze prioriteit?** Er zijn vijf projecten benoemd. Drie daarvan hebben onze prioriteit: - Afstemmen opdrachtgeverschap: nu nog vindt promotie en marketing door Toerisme VAN plaats in opdracht van de gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen. Het afgelopen jaar is ervaring opgedaan met strakker opdrachtgeverschap. Komend jaar moet blijken of opdrachtgeverschap niveau Arnhem – Nijmegen haalbaar is en of deze opdracht (of een andere) weer naar TVAN gaat. - Het maken van een vitaliteitsaanpak. Dit begint met een analyse van de kwaliteit van het huidige toeristisch aanbod in stad. - Het opstellen van een toeristisch profiel en marketingsvisie, waarbij het voor Nijmegen zelf belangrijk blijft dat wordt vastgehouden aan “Old City, Young vibe.” **Wat zouden we graag anders zien?** De samenwerking met TVAN blijft om aandacht vragen, of deze nu op het niveau van de Metropoolregio of op RvN-niveau wordt opgepakt.	

Speerpunt 2: Bruisende binnensteden en krachtige kernen	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** Bruisende binnensteden en krachtige kernen staan al langere tijd op de agenda van Nijmegen en ook in de regio. Beiden kunnen niet los van elkaar worden gezien. Ook de regio profiteert van een sterke binnenstad. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Nijmegen heeft net zelf een Actieplan voor de binnenstad opgesteld. Voor Nijmegen is het van belang om een gezamenlijke lobby met de omgeving op te zetten om bij provincie en rijk aanvullende steun en middelen te ontvangen. Van belang daarbij is om met een gezamenlijk gedragen verhaal vanuit de regio te komen. **Waar ligt onze prioriteit?** Ook Nijmegen heeft belang bij een vitale voorzieningenstructuur in de regio. Bij dit speerpunt staan twee projecten centraal, namelijk kennisdelen en het maken van een regionale analyse en actieprogramma. De rol van Nijmegen is vooral om eigen kennis en ervaring te delen in de regio. **Wat zouden we graag anders?** Een actieve rol van de provincie bij de ontwikkeling en uitvoering van strategisch projecten voor de (binnen-)stad.	
Speerpunt 3: Groen-blauw raamwerk	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** Terwijl er vele transities spelen in het landschap van de regio is er geen duidelijk gedefinieerd landschappelijk raamwerk waarbinnen deze transities plaats kunnen hebben. In de werkgroep ontspannen regio is constructief gewerkt aan het voorstel voor dit speerpunt. Naast de verstedelijkingsopgave hebben de volgende ontwikkelingen invloed op het landschappelijk raamwerk: economische ontwikkeling, energietransitie, landbouwtransitie, klimaatadaptatie en het versterken van de biodiversiteit. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Voor Nijmegen is dit een essentieel onderdeel dat prima samengaat met de Omgevingsvisie. In onze Omgevingsvisie stellen we dat we de verstedelijkingsopgave zoeken binnen de stadsgrenzen om de natuur en het landschap rondom Nijmegen te sparen en de groenstructuur van Nijmegen hierop aan te laten sluiten. Dit landschap is één van de belangrijkste vestigingsfactoren voor onze stad **Waar ligt onze prioriteit?** Het doel van het opstellen van het landschappelijk raamwerk is om als regio een gezamenlijke ambitie te formuleren van waaruit ook kan worden opgetrokken naar de Regionale Investeringsagenda. Andere regio's gingen ons hierin voor.	

	Wat zouden we graag anders zien? Dat is hier niet aan de orde.	
Speerpunt 4: Sterke culturele infrastructuur	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** Vanaf 2015 zijn we (gemeenten Nijmegen en Arnhem, Provincie Gelderland en de cultuurnetwerken CNN en CNA) al bezig met de verkenning / vorming van de cultuurregio 025 Arnhem Nijmegen. In het transformatievoorstel van de cultuurregio Arnhem Nijmegen, dat op verzoek van de provincie Gelderland is gemaakt, formuleren we nieuwe ambities in de relaties tussen de 2 grote steden en de regiogemeenten. Dit transformatievoorstel heeft als basis gediend voor de opgave-overeenkomst. Op inhoud zien we hierin een logisch vervolg op de eerdere ontwikkelingen. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Ja, het sluit aan omdat we ook in de ambities van cultuurregio 025 Arnhem Nijmegen de verbreding hebben geformuleerd naar de regiogemeenten en de volledige culturele sector. We kunnen nu een volgende stap maken. **Waar ligt onze prioriteit?** Hoogwaardig cultureel aanbod is van belang voor de ontwikkeling van de ontspannen regio en kan alleen bereikt worden als de piramide van amateur tot top evenwichtig is en blijft. **Wat zouden we graag anders?** Er is aandacht nodig voor tempo en daadkracht. Het behalen van resultaten versterkt de samenwerking. Daarnaast wachten we op besluitvorming van de provincie Gelderland over het transformatievoorstel cultuurregio 025.	

Advies over de gehele opgave:

Het advies is om in te tekenen op deze opgave. De speerpunten sluiten aan bij bestaand beleid en onze prioriteiten. We hebben hierbij twee randvoorwaarden: 1) We willen dat er zorgvuldige afspraken worden gemaakt over de samenwerking met en het opdrachtgeverschap aan Toerisme VAN. 2) Op het cultureel vlak is er aandacht nodig voor tempo en daadkracht. Daarnaast is het van groot belang dat de provincie bereid is om een actieve rol te pakken bij de het transformatievoorstel cultuurregio 025 en in de ontwikkeling en uitvoering van strategisch projecten voor de binnenstad. We vragen de Groene Metropoolregio om dit actief aan te jagen.

Het intekenen op deze opgave is onder voorbehoud dat de gemeenteraad in het najaar instemt met de stadsbegroting 2022 en verder, waarin de aanvullende middelen voor deze opgave zijn verwerkt.

Groene groeiregio	De ambitie van deze opgave is om de woningbouw te versnellen, ruimtelijke opgaven te verbinden en hier samen met het Rijk, provincie, gemeenten en bouwende partijen invulling aan te geven. Hiervoor wordt een bijdrage gevraagd van € 0,82 per inwoner. Voor Nijmegen betekent een bijdrage van € 145.512. Deze middelen zijn nog niet meerjarig vastgelegd in de begroting. Voor een verdere toelichting zie de reactie op de concept begroting van de Groene Metropoolregio.	
Speerpunt 1: Wonen in balans: Versnellen van de woningbouw	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** De bestaande doelstellingen uit de Woondeal zijn het vertrekpunt voor versnelling van woningbouw. De invulling van de regionale organisatie hiervoor sluit hier op aan en vult dit verder in. Dat is nieuw. **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Ja, de doelstellingen uit de Woondeal sluiten aan bij de doelstellingen uit de Omgevingsvisie, de Uitvoeringsagenda Wonen en bv bij het ambitiedocument Mobiliteit. **Waar ligt onze prioriteit?** Onze prioriteit is samenwerking met en commitment van Rijk, provincie en marktpartijen op de Nijmeegse gebiedsopgaven, zodat we langjarig invulling kunnen geven aan de opgaven. Prioritaire gebieden zijn het stationsgebied/binnenstad en de Kanaalzone-Zuid. **Wat zouden we graag anders zien?** We spreken onze zorg uit over de koppeling van de regionale agenda aan de Verstedelijkingsstrategie en de Woondeal. Nadere afspraken hierover zijn nodig om bestuurlijke en organisatorische drukte te voorkomen. Waarbij het uitgangspunt is dat de ambities voor de opgave groene Groei Groei, zoals deze zijn vastgelegd in het Bestuursakkoord, hiervoor de basis vormen.	
Speerpunt 2: Leefomgeving: Verbinden van de ruimtelijke opgaven	**Wat is bestaand en wat is nieuw?** Het verbinden van de ruimtelijke opgaven gebeurt via de Verstedelijkingsstrategie. Dit is een bestaand, lopend proces. Nieuw is dat hierbij wordt toegewerkt naar een regionale investeringsagenda **Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities?** Ja. De uitgangspunten uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) komen terug in de Verstedelijkingsstrategie. Deze zijn in lijn met de Nijmeegse Omgevingsvisie. **Waar ligt onze prioriteit?** Prioriteit ligt bij het sluiten van een Verstedelijkingsakkoord en het opstellen en uitvoeren van een Regionale Investeringsagenda. Hiermee wordt inzichtelijk gemaakt welke bijdrage van diverse partijen nodig is om invulling	

	te geven aan de ruimtelijke opgaven. Dit biedt perspectief voor realisatie van ruimtelijke opgaven. **Wat zouden we graag anders zien?** Zie de kanttekening bij speerpunt 1.	
Speerpunt 3: Agglomeratiekracht: Vertellen van de kracht van de Groene groeiregio	Wat is bestaand en wat is nieuw? Er wordt voortgebouwd op het bestaande netwerk rondom de Woondeal. Nieuw is dat er via inspirerende toekomstscenario's de regio als geheel wordt geprofileerd. Sluit het aan bij Nijmeegs beleid en ambities? Ja. Voor invulling van de Nijmeegse ruimtelijke opgaven is regionale samenwerking en (inter)nationale positionering randvoorwaardelijk. Waar ligt onze prioriteit? Onze prioriteit ligt bij het goed positioneren en verbeteren van de concurrentiepositie van de regio in (inter)nationaal verband. Wat zouden we graag anders zien? Zie de kanttekening bij speerpunt 1	

Advies over de gehele opgave:

Het advies is om in te tekenen op deze opgave. Het sluit aan bij de bestaande trajecten rondom de Woondeal en Verstedelijkingsstrategie en is in lijn met onze Omgevingsvisie. Door intekening wordt de regionale samenwerking en concurrentiepositie verbeterd. Daarmee creëren we enerzijds gezamenlijk regionaal perspectief voor de ruimtelijke opgaven en anderzijds een publiek-privaat samenwerkingsverband waarmee afspraken over invulling van de opgaven gemaakt kunnen worden. Wel spreken we onze zorg uit over de koppeling van de regionale agenda aan de Verstedelijkingsstrategie en de Woondeal. Nadere afspraken hierover zijn nodig om bestuurlijke en organisatorische drukte te voorkomen. Waarbij het uitgangspunt is dat de ambities voor de opgave groene Groei Groei, zoals deze zijn vastgelegd in het Bestuursakkoord, hiervoor de basis vormen.

Het intekenen op deze opgave is onder voorbehoud dat de gemeenteraad in het najaar instemt met de stadsbegroting 2022 en verder, waarin de aanvullende middelen voor deze opgave zijn verwerkt.